

UDKAST

AFTALE MELLEM REGERINGEN (S, SF OG RV) OG DANSK FOLKEPARTI OG ENHEDSLISTEN OM:

EN MODERNE JERNBANE – UDMØNTNING AF TOGFONDEN DK

Regeringen, Enhedslisten og Dansk Folkeparti indgik den 17. september 2013 Aftale om harmonisering af beskatningen i Nordsøen, hvoraf det fremgår, at det statslige merprovenu ved harmoniseringen af beskatningen i Nordsøen på ca. 28,5 mia. kr. afsættes til kollektiv trafik til størst mulig gavn for danskerne gennem etablering af Togfonden DK.

Med nærværende aftale udmøntes størstedelen af midlerne i Togfonden DK til massive investeringer i nye skinner og hurtigere forbindelser, som kan realisere timeplanen, en ny forbindelse til Billund, kortere rejsetider på de fleste regionalstrækninger, en opgradering af mulighederne for transport af jernbanegods samt elektrificering af størstedelen af det danske jernbanenet.

Aftalepartierne gør i 2024 status for de økonomiske forudsætninger bag aftalen om udmøntningen af Togfonden DK og den forventede fremtidige udvikling heraf. Af de i Togfonden DK afsatte midler på 28,5 mia. kr. disponeres 23,0 mia. kr. endeligt ved denne aftale. De resterende midler på 5,5 mia. kr. vil parterne træffe endelig beslutning om disponeringen af i 2024, idet der af beløbet er reserveret 3,3 mia. kr. til anlæg af en ny bane Hovedgård-Aarhus. Endvidere vil parterne tage stilling til anvendelsen af det resterende beløb til en ny bane Aarhus-Galten-Silkeborg.

Med aftalen realiseres visionen om en moderne jernbane, hvor togturen kun tager en time mellem Esbjerg-Odense, Aalborg-Aarhus, Aarhus-Odense og Odense-København. Det er langt hurtigere end i dag, og Danmark bindes dermed bedre sammen.

Danskerne vil spare tid. Ikke kun de passagerer, som rejser mellem de største byer. Effekterne af de hurtigere forbindelser vil takket være en smartere tilrettelæggelse af køreplanerne med prioriterede tog med korte skiftetider til Timemodellens tog sprede sig til hele landet og kommer dermed også rejsende til gode uden for de store byer. Yderligere vil hastighedsopgraderinger af de regionale baner forstærke effekten. De hurtigere togforbindelser vil få flere til at vælge toget og lade bilen stå. Samtidig giver elektrificeringen mulighed for anskaffelse af nye el-drevne tog, som vil gavne miljøet og klimaet.

Parterne lægger vægt på, at etableringen af Timemodellen også kommer pendlerne til gavn.

Parterne noterer sig endvidere, at der med Timemodellen som noget nyt i dansk togtrafik opnås en togdrift, hvor passagerindtægterne ved driftsudvidelser overstiger omkostningerne. Årsagen er, at den kortere rejsetid tiltrækker flere passagerer og giver en mere effektiv udnyttelse af togmateriel og personale, som bidrager til, at den samlede driftsøkonomi i tognettet forbedres betragteligt.

Rammer og principper for udmøntningen af Togfonden DK

Parterne er enige om, at man i 2024 gør status for de økonomiske forudsætninger bag aftalen om udmøntningen af Togfonden DK. I den forbindelse vil parterne også tage stilling til disponeringen af de resterende midler i Togfonden DK.

Parterne er enige om følgende rammer og principper for udmøntningen af Togfonden DK:

- Parterne kan med udgangspunkt i nærværende aftale samt aftale om harmonisering af beskatningen i Nordsøen af 17. september 2013 udmønte op til 28,5 mia. kr. i Togfonden DK.
- Med denne aftale disponeres 23,0 mia. kr., hvoraf 6,6 mia.kr. udgør projektreserver i henhold til ny anlægsbudgettering. Det udmøntede råderum udgør således 5,5 mia. kr.
- Parterne gør i 2024 status for Togfonden DK og træffer herunder beslutning vedrørende de projekter, som fremgår af nærværende aftale, men som der ikke med aftalen er truffet endelig beslutning om at disponere midler til. [Disponering af det udmøntede råderum på 5.5 mia.kr. sker ved enighed mellem parterne.](#)
- Parterne vil derudover løbende få mulighed for at tage stilling til anvendelsen af midler, der tilbageføres til Togfonden DK, herunder uforbrugte midler og reserver fra konkrete projekter og undersøgelser.

Parterne noterer sig, at det med Aftale om harmonisering af beskatningen i Nordsøen af 17. september 2013, er aftalt at eventuelle afvigelser mellem det realiserede og forudsatte merprovenu fra harmoniseringen af Nordsø-beskatningen vil blive håndteret i forbindelse med den løbende tilrettelæggelse af finanspolitikken i overensstemmelse med de mellemfristede finanspolitiske målsætninger.

Udmøntning af Togfonden giver vækst og beskæftigelse

Parterne lægger vægt på, at Togfondens projekter i anlægsperioden er med til at fremme beskæftigelsen i bygge- og anlægserhvervet og relaterede serviceerhverv i Danmark. Alene elektrificeringen og Timemodellens anlæg vil i anlægsperioden øge beskæftigelsen med ca. 20.000 årsværk, når der akkumuleres hen over perioden.

Parterne noterer sig i den forbindelse, at det er Banedanmarks vurdering, at der med investeringerne i nye strækninger, baneopgraderinger og elektrificeringen af disse, forventes at være store muligheder for at beskæftige dansk arbejdskraft for så vidt angår teknologisk viden, ingeniør- og entreprenørressourcer m.v.

Anvendelsen af dansk arbejdskraft til fx elektrificeringen maksimeres, hvis leverandøren kan imødesee en langsigtet udrulningsperiode med en jævn belastning. På denne måde kan de potentielle leverandører gennemføre en økonomisk optimal planlægning af behovet for maskiner, materialer og arbejdskraft og får samtidig et klart incitament til at benytte arbejdskraft, som allerede er bosat i Danmark. Nogle af de potentielle leverandører har danske datterselskaber, ligesom enkelte allerede på nuværende tidspunkt har allieret sig med lokale entreprenørvirksomheder. På den baggrund er det Banedanmarks vurdering, at der vil være stor mulighed for at anvende dansk arbejdskraft til bl.a. montage af køreledninger, mens der til mere specialiseret højspændingsmontage kan være behov for udenlandsk ekspertise, idet sådan arbejdskraft p.t. ikke findes i Danmark. Der igangsættes parallelt hermed en analyse af tilgængelig arbejdskraft i Danmark, herunder af om der er tilstrækkelig uddannet arbejdskraft.

Parterne lægger endvidere vægt på, at sociale klausuler og arbejdsklausuler indgår i forbindelse med de almindelige kontraktbetingelser ved indgåelse af kontrakter om entreprenørydelser m.v. i forbindelse med projekterne i Togfonden DK. Arbejdsklausuler sikrer medarbejdere ved statslige anlægsprojekter løn og arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for kollektive overenskomster i Danmark.

Med finanslovaftalen for 2013 er det indskærpet, at statslige ordregivere skal forpligtes til at overveje sociale klausuler (praktikpladser m.v.), og der er etableret et såkaldt ”følg – eller forklar” – princip, hvor statslige ordregivere skal redgøre herfor, såfremt kontrakten ikke indeholder sociale klausuler. Det betyder, at der vil blive oprettet praktikpladser i det omfang det giver mening i forhold til de konkrete opgaver.

Elektrificering af det danske jernbanenet

Parterne er enige om at afsætte 8,7 mia. kr. til elektrificering af størstedelen af det danske jernbanenet. Det danske jernbanenet er i dag kun delvist elektrificeret. Der er allerede besluttet elektrificering af Esbjerg-Lunderskov, Køge Nord – Næstved, Ringsted – Rødby samt den nye bane København – Køge – Ringsted. Med Togfonden DK elektrificeres følgende strækninger frem mod midten af 2020'erne:

- Fredericia – Aalborg 2021-2023
- Aalborg – Frederikshavn 2023-2025
- Vejle – Struer 2024-2026
- Roskilde – Kalundborg 2022-2024

Parterne noterer sig, at det er Banedanmarks forventning, at fleksibilitet i åbningsårene for strækningerne forventes at give de billigste anlægspriser, og på baggrund af udbuddet og de indkomne tilbud vil endelige åbningsår kunne fastsættes. Parterne vil primo 2015 få forelagt det endelige resultat af udbudsprocessen og dermed grundlaget for den endelige tidsplan for hele elektrificeringen.

Parterne noterer sig, at Banedanmarks anlægsoverslag baserer sig på de økonomiske gevinster, der forventes at ligge i etableringen af et samlet elektrificeringsprogram, hvor entreprenørerne har mulighed for at planlægge med en ”rullende” etablering af kørestrømsanlæg m.v., og derfor kan forudse en stabil produktionsbelastning gennem en længere periode.

Parterne er enige om at igangsætte VVM-undersøgelser af ovennævnt anlæg som indgår i Togfonden DK og afsætter indenfor anlægsbevillingerne hertil 140 mio. kr. I det samlede udbud af elektrificering er det kun selve køreledningsanlægget og strømforsyningen, som indgår. De afhjælpende foranstaltninger som f. eks. flytning af en vej, evt. ekspropriation som følge af høj elektromagnetisk stråling m.v. indgår ikke i udbuddet, men vil blive håndteret efterfølgende for de enkelte strækninger på grundlag af VVM-undersøgelserne. Parterne vil tage endelig stilling til igangsætningen heraf, når VVM-analyserne foreligger. Den første strækning Fredericia til Lindholm foreligger i 1. halvår 2016.

Elektrificering af jernbanen bidrager til at nå målet om at gøre jernbanen uafhængig af fossile brændstoffer og forøge andelen af vedvarende energi. Samtidig gør elektrificeringen det muligt fremover at indkøbe standardiserede og velafprøvede moderne el-tog. Elektrificeringen forventes sammenholdt med effekterne af timemodellen at reducere jernbanens samlede CO₂ udslip med ca. 220.000 tons årligt.

Elektrificeringen er en samfundsøkonomisk god investering med en intern forrentning på ca. 5 pct., og eltog forventes også i sig selv at gøre driftsøkonomien i togtrafikken bedre, da anskaffelsesprisen forventes at være lavere end for dieseltog, ligesom vedligeholdelsen er billigere. Eltog har også en bedre acceleration end dieseltog og kan samtidig køre med en høj maksimal hastighed på skinnenettet, hvilket sammen med Timemodellen betyder kortere rejsetid og flere passagerer.

Etablering af Timemodellen

Parterne er enige om at afsætte og reservere 14,8 mia. kr. i Togfonden DK til en fuld realisering af timemodellen. Med de afsatte og reserverede midler i Togfonden DK kan etappen mellem Odense og Hobro realiseres. De øvrige etaper København – Odense og Hobro – Aalborg er besluttet i aftalekredsen bag ”En Grøn Transportpolitik”. Der er med investeringen i etappen Odense – Hobro tale om en samfundsøkonomisk god investering med en forrentning på mellem 5-7 pct.

Bedre togdrift til hele landet

Parterne er enige om, at danskerne i fremtiden skal opleve en togtrafik, hvor rejsetiderne er markant kortere. Infrastrukturanlæggene muliggør en rejsetid København – Aalborg på 3 timer samt København – Esbjerg på 2 timer. Rygraden i den fremtidige togtrafik vil således være et system med tre hurtige forbindelser i timen fra København til hhv. Esbjerg, Aarhus og Aalborg – de såkaldte Superlyn. Den præcise køreplan for Timemodellens tog vil blive fastlagt i forbindelse med, at Timemodellens anlæg færdiggøres.

Parterne er enige om, at gevinsterne ved timemodellen skal komme så mange danskere som muligt til gode. Derfor skal det fremtidige driftsoplæg rumme mulighed for ”prioriterede korrespondancer” således der sikres kort omstigningstider mellem Superlyn og IC/Regionaltog i følgende knudepunkter:

- Esbjerg
- Kolding
- Fredericia
- Vejle
- Horsens
- Aarhus H.
- Randers
- Aalborg
- Odense
- København

Parterne noterer sig, at mindst 25 byer hermed vil have prioriteret korrespondance til Timemodellens Superlyn.

Ud over Superlyn vil der således fortsat køre IC- og regionaltog. Disse tog vil sikre betjeningen af øvrige stationer og vil supplere betjeningen i byer betjent med Superlyn. Parterne noterer sig, at den endelige køreplan – herunder gennemgående IC- eller regionaltog til strækninger uden for korridoren København-Esbjerg/Aalborg – vil blive fastlagt senere.

For at sikre, at det bliver attraktivt at skifte fra bil til tog lægger parterne vægt på, at der etableres et tilstrækkeligt antal stationsnære parkeringspladser - særligt på de stationer som betjenes af Superlyn.

Der er som led i aftalen om ”En grøn transportpolitik” etableret en pulje i DSB på 1 mia. kr. i perioden 2009-2020, der især skal gå til etablering af flere parkeringspladser ved stationer. Parterne vil løbende følge med i udmøntningen af denne pulje og have særligt fokus på de kommende Superlyn-stationer. Parterne er endvidere enige om, at der igangsættes en særskilt analyse med DSB om en udbygning af parkeringspladser ved stationerne i de byer, der betjenes med Superlyn. [Parterne vil overveje at afsætte yderligere midler til formålet, når analysen foreligger i 2015.](#)

Anlægsinvesteringer

Parterne er enige om, at Timemodellen med en rejsetid på 3 timer København – Aalborg og 2 timer København - Esbjerg skal realiseres med følgende anlægslementer (afrundet beløb):

- En ny bane over Vestfyn til 4,9 mia. kr.
- En ny bro over Vejle Fjord til 4,3 mia. kr.
- En ny bane Hovedgård – Aarhus til 3,4 mia. kr.
- Opgraderinger af de eksisterende strækninger Fredericia – Vejle, Vejle – Horsens – Hovedgård samt omkring Aarhus H til samlet 1,0 mia. kr.
- Opgradering af den eksisterende strækning Aarhus – Hobro til 0,9 mia. kr.
- Pulje til perrontilpasninger m.v. på 0,3 mia. kr.

Parterne er, af hensyn til den fremtidige skibsfart til og fra Vejle havn, enige om, at afsætte yderligere 76 mio. kr., så det sikres, at en ny bro over Vejle Fjord kan få samme gennemsejlingshøjde på ca. 40 m. som den nuværende motorvejsbro. Parterne noterer sig, at stigningen - også på en højere Vejle Fjord Bro - overholder de fælleseuropæiske regler for TEN-strækninger, hvorfor godstog, der ikke skal betjene Vejle, med etableringen af en ny bro over Vejle Fjord fremadrettet vil kunne benytte broen og dermed køre uden om Vejle by.

Parterne er enige om at igangsætte VVM-undersøgelser af alle de ovennævnte anlæg og afsætter indenfor anlægsbevillingen hertil 365 mio. kr. Parterne vil tage endelig stilling til igangsætningen af anlæggene, når VVM-analyserne foreligger; jf. dog nedenfor om Hovedgård-Aarhus.

Der sigtes på, at VVM-undersøgelserne kan foreligge i løbet af 2 halvår 2015, idet tidspunktet må undersøges nærmere i lyset af de mange analyser, der igangsættes som følge af denne aftale.

Parterne er enige om, at der først tages endelig stilling til igangsætning anlægget af den ny bane Hovedgård – Aarhus i 2024. Parterne lægger dog vægt på, at der herefter kan ske hurtigt anlæg af banen, og er derfor enige om, at VVM og anlægslov m.v. vil være gennemført forud for beslutning om igangsætning.

Parterne noterer sig, at der i forligskredsen bag aftalen om ”En Grøn Transportpolitik” er reserveret 0,6 mia. kr. til realisering af timemodellens 1. etape København – Odense. Endvidere noterer parterne sig, at der i samme forligskreds er besluttet VVM-undersøgt en opgradering fra 160 km/t til 200 km/t på strækningen Hobro – Aalborg. Der er ikke i denne forligskreds reserveret midler til opgraderingen. Parterne er på den baggrund enige om, at der afsættes yderligere 108 mio. kr. til en forhøjelse af rammen til sidstnævnte projekt for at opnå en hastighed på 200 km/t. Parterne har samtidig noteret sig, at omkostningerne til opgradering er under afklaring i Banedanmark i forbindelse med VVM-undersøgelsen, som gennemføres frem til 2015.

De nye anlæg i Timemodellen kræver ekspropriation af privat ejendom. Det præcise omfang heraf vil blive fastsat i forbindelse med VVM-undersøgelserne. Parterne lægger imidlertid vægt på, at de potentielt berørte beboere opnår størst mulig tryghed. Derfor er parterne enige om, at der i indeværende Folketingssamling fremsættes en projekteringslov for Togfonden DK ("Forslag til lov om en moderne jernbane"), og at der heri gives hjemmel til forlodsøvertagelser af ejendomme i projekteringsfasen i særlige tilfælde. Parterne afsætter i den forbindelse – inden for projekternes anlægsoverslag – en ramme på 50 mio. kr. til forlodsøvertagelser. Partnerne noterer sig, at der kan afsættes yderligere midler, når de enkelte VVM'er er færdiggjort.

Anskaffelse af el-materiel

Med elektrificeringen lægges op til et strategisk skifte for togmateriel i Danmark. Hele fjerntrafikken og stort set hele regionaltrafikken på Sjælland vil fremover kunne køres med eltog. DSB's nuværende flåde af dieselmateriel skal dermed stort set udskiftes. Parterne lægger vægt på, at udskiftningen til eltog giver mulighed for at undgå fremtidige indkøb af specialdesignede dieseltog, da markedet for mere standardiserede eltog er væsentligt større.

Etableringen af Timemodellen betyder desuden, at jernbanen bliver mere attraktiv og konkurrencedygtig med bilen, hvorfor markant flere danskere vil tage toget. Dem skal der også være plads til i fremtidens tog.

Parterne noterer sig endvidere, at den bedre driftsøkonomi i timemodellen m.v. bidrager til finansiering af nye el-tog, og at indkøbet af nyt materiel afklares i forbindelse med en kommende aftale om en operatørkontraktmodel for fremtidens passagertogtrafik. Der forventes indledt forhandlinger herom i foråret 2014.

Forbedret regional togbetjening

For at give et samlet løft til togtrafikken i hele landet og forstærke den regionale gevinst af Timemodellen er parterne endvidere enige om at afsætte 1.240 mio. kr. til hurtigere rejsetider på følgende regionale jernbanestrækninger:

- Aalborg – Frederikshavn (~~2019~~)
- Struer – Thisted (~~2019~~)
- Langå – Struer (~~2019~~)
- Østerport – Helsingør (~~2019~~)
- Vejle – Struer (~~2019-2024~~)
- Esbjerg – Struer (~~2019-2024~~)
- Skanderborg – Skjern (~~2019-2024~~)
- Bramming – Tønder (~~2019-2024~~)
- Holbæk-Kalundborg (~~2019-2024~~)
- Køge Nord – Næstved (~~2019-2024~~)
- Tinglev – Sønderborg (~~2019-2024~~)

Med disse hastighedsopgraderinger vil der blive tale om markant kortere rejsetider for de rejsende på regionalstrækningerne i Jylland og på Sjælland. Rejsetiderne forventes således forkortet med:

- 16 minutter Aalborg – Frederikshavn
- 23 minutter Struer – Thisted

- 14 minutter Langå – Struer
- 6 minutter Østerport - Helsingør
- 24 minutter Vejle – Struer
- 35 minutter Esbjerg – Struer
- 20 minutter Skanderborg – Skjern
- 14 minutter Bramming – Tønder
- 14 minutter Holbæk-Kalundborg
- 10 minutter Køge Nord – Næstved
- 1 minut Tinglev - Sønderborg

Der er tale om investeringer med et samfundsøkonomisk afkast på mellem 4 og 30 pct.

Parterne noterer sig, at de moderniserede regionalbaner, for at ovenstående rejsetidsgevinster opnås, forudsættes betjent med de typer tog, som er velegnede til at udnytte det fulde potentiale i hastighedsopgraderingerne som fx Øresundstog på el-strækninger og IC3 tog på dieselstrækninger. For flere regionale strækninger vil en fremtidig højere hastighed således fx overstige den, som dagens materiel kan klare. Planer for opgraderinger bør derfor koordineres med operatørerne, herunder vedrørende planer for anskaffelser af nyt materiel.

Parterne er enige om at igangsætte VVM-undersøgelser af hastighedsopgraderingerne på de regionale strækninger og afsætter hertil 42 mio. kr., som afholdes inden for den samlede ramme på 1.240 mio. kr. For så vidt angår Køge Nord – Næstved indgår udgiften til VVM-undersøgelse i elektrificeringsprojektet på denne strækning.

Banebetjening af Billund

Trafikstyrelsen har udarbejdet en forundersøgelse, der viser, at en banebetjening af Billund, bør tage udgangspunkt i en østlig linjeføring rettet mod Vejle. Linjeføringen kan tilsluttes den eksisterende Vejle-Herning bane via Jelling. Linjeføringen omfatter en ca. 19 km ny enkeltsporet jernbane til Billund med en tophastighed på 120 km/t og med tilslutning til den eksisterende bane ved Jelling. Den nye bane vil medføre en rejsetid på ca. 29 minutter mellem Vejle og Billund Lufthavn.

Parterne er enige om, at en banebetjening af Billund vil bidrage til et generelt løft af den kollektive trafik i Østjylland og skabe sammenhæng mellem landsdelstrafikken og de prioriterede byer i Timemodellen, herunder bl.a. Vejle og Herning og Billund.

Parterne er på den baggrund enige om, at der afsættes 16 mio. kr. til en VVM-undersøgelse af en ny baneforbindelse til Billund via Jelling, og at der afsættes 734 mio. kr. til projektet. Banen forventes at være klar til ibrugtagning senest i 2020. Banen får stationer ved Billund Lufthavn og nær Legoland.

Nye muligheder for jernbanegodstransport

Parterne er enige om, at en større andel af væksten i godstransporten skal ske på banen. Det handler både om udviklingen af en mere miljøvenlig transportsektor og om at aflaste de danske veje. Jernbanen skal være et mere attraktivt alternativ for erhvervslivets transporter.

Parterne har noteret sig, at der med Togfonden DK sker en forøgelse af banekapaciteten, en elektrificering af hovedbanenettet samt, at banen i forbindelse med Signalprogrammet udstyres med ERTMS hvilket vil øge den samlede tilgængelighed for godstog.

Etablering af en fast forbindelse via Femern Bælt vil ligeledes sikre vækst for godstrafikken i Danmark, da der opnås konkurrencemæssige fordele i relation til såvel vejtrafikken som til færgeruterne mellem Sverige og Tyskland. Herunder forventes stort set al transit-banegodstrafik at ændre rute fra den nuværende via Storebælt til en fremtidig via Femern Bælt, ligesom den internationale trafik mellem Østdanmark og kontinentet forventes omlagt fra ruten via Storebælt til ruten via Femern Bælt.

For at få det fulde udbytte ud af investeringerne i Togfonden DK er parterne enige om gennemføre en analyse af, om der er yderligere flaskehalse for banegodstrafikken og herunder vurdere potentialet for mere gods på banen, samt hvordan dette potentiale i givet fald kan indfris. Analysen omfatter samtlige banestrækninger. Der afsættes 2 mio. kr. til analysen, som vil blive afsluttet i løbet af 2015.

Forbedring af gods- og passagerkapaciteten i Nordjylland

Strækningen mellem Aalborg og Hjørring har et passagerunderlag og en linjeføring, som taler for en forbedring af togbetjeningen. I forbindelse med en lokal overtagelse af regionaltogetsbetjeningen er der ønske om at intensivere driften og at indføre nye direkte togforbindelser mellem Hirtshals hhv. Skagen og Aalborg for at skabe bedre sammenhænge i den lokale kollektive trafik.

Strækningen er samtidig vigtig for potentiel fremtidig godstrafik. Hvis man ønsker at fremme mulighederne for banegodstrafik til og fra Hirtshals havn, er det nødvendigt at tilvejebringe forudsætninger for, at godstogene kan køre på de tidspunkter, hvor det passer ind i transportkæden og ikke kun når der levnes plads på banen. Samtidig skal der være plads til at opretholde trafik fra øvrige dele af landet til Frederikshavn.

Udvikling af passager- og godstogstrafikken i Nordjylland begrænses af banekapaciteten på såvel Banedanmarks strækning mellem Aalborg og Hjørring som regionens strækning mellem Hjørring og Hirtshals, der begge er enkeltsporede.

For at tilgodese alle behov vil det være en fordel at sikre en langsigtet udbygning af kapaciteten mellem Aalborg og Hjørring samt videre til Hirtshals via partielle dobbeltspor og/eller krydsningsstationer samt ERTMS på Hirtshalsbanen.

Parterne er enige om, at der afsættes 110 mio. kr. til dette formål, idet nærmere analyser skal vise den mest hensigtsmæssige og fremtidssikre udmøntning. VVM-midlerne udgør 3,7 mio. kr. og afholdes indenfor anlægsbevillingen.

Etablering af fly-over ved Ny Ellebjerg

Den nye bane mellem København og Ringsted udgår fra Ny Ellebjerg i det sydlige Valby. Ny Ellebjerg vil blive et krydsningspunkt, hvor den nye bane Ringsted-København skærer den bestående Øresundsbane mellem Kastrup og Hvidovre, som i dag benyttes af godstog til og fra Sverige.

Med henblik på at undgå, at godstog fra Sverige mod Ringsted skal krydse østgående passagertog på den nye bane mod Københavns Hovedbanegård, hvilket kan give anledning til forsinkelser, kan der

etableres en såkaldt fly-over (niveaufri skæring) hvor Øresundsbanen på en bro føres over den nye bane København-Ringsted vest for Ny Ellebjerg. En niveaufri udfletning ved Ny Ellebjerg vurderes at have betydelig trafikale værdi og vil særligt være til fordel for godstogene, men vil også være et første element i etableringen af Ny Ellebjerg som et nyt knudepunkt i fjern- og regionaltrafikken. Banedanmark har skønnet udgiften til fly-overen til 350 mio. kr., forudsat at denne etableres inden ibrugtagning af den nye bane i 2018.

Parterne er på den baggrund enige om at afsætte 350 mio. kr. til en fly-over ved Ny Ellebjerg med henblik på projektet kan ibrugtages samtidig med åbningen af den nye bane København-Ringsted.

Jernbanegods på Hirtshals Havn

Der transporteres i dag store godsmængder via Hirtshals Havn til og fra flere norske byer, deriblandt Oslo. Med etableringen af nyt rangerområde og spor på Hirtshals havn vil det være muligt at overflytte en del af dette gods til jernbanen. Med aftale om En grøn transportpolitik af 29. januar 2009 blev der afsat 10 mio. kr. til fremme af samspillet mellem bane og havn på Hirtshals havn. Parterne er enige om at bevillige de resterende 23 mio. kr., som muliggør gennemførelsen af projektet

Elektrificering Hjørring-Hirtshals

Parterne noterer sig at strækningen Hjørring-Hirtshals er en del af TEN-T hovednettet som i henhold til TEN-T retningslinjerne som udgangspunkt vil skulle elektrificeres inden udgangen af 2030.

Ekstra spor ved Gødstrup Station

I aftale om "Elektrificering af jernbanen m.v." af 7. februar 2012 blev det besluttet at etablere en station (med ét spor) ved det kommende regionshospital beliggende ved Gødstrup. Banedanmark har vurderet, at etableringen af et ekstra spor, som vil forbedre mulighederne for trafikering af stationen, vil koste 42 mio. kr., hvis det etableres efter Signalprogrammets udrulning på strækningen i 2019. Parterne er enige om at afsætte 42 mio. kr. til projektet med henblik på gennemførelse efter Signalprogrammets udrulning på strækningen.

Ekstra kapacitet på banen mellem Herning og Holstebro

Parterne er enige om at der afsættes 50 mio. kr. til nærmere at undersøge og udbygge kapaciteten på banen mellem Herning og Holstebro. Formålet med at udbygge kapaciteten på banen er at muliggøre, at der kan køre op til tre tog i timen på banen mellem Herning og Holstebro og på den måde skabe grundlag for at køre direkte tog mellem Aarhus og Holstebro.

Ny bane Aarhus-Galten-Silkeborg

En ny direkte bane Aarhus-Galten-Silkeborg vil styrke områdets sammenhæng med banebetjeningen i Østjylland, koblingen til Timemodellen og letbanebetjening i og omkring Aarhus. Rejsetiden med tog mellem Aarhus og Silkeborg varierer i dag mellem 43 og 52 minutter, og mellem Aarhus og Herning mellem 75 og 98 minutter. Rejsetiden vil med en ny bane blive reduceret til mellem 22 og 24 minutter på strækningen. Trafikstyrelsen har vurderet, at en enkeltsporet bane kan anlægges for 2,6 mia. kr.

Parterne støtter op om etableringen af den nye bane. Parterne er enige om at der afsættes 4 mio. kr. til en forundersøgelse af en ny bane Aarhus-Galten-Silkeborg, herunder belysning af synergieffekter med Timemodellen og Aarhus letbane. Parterne vil senest i 2024 skulle tage beslutning om projektet, herunder igangsættelse af en evt. VVM-undersøgelse.

Internet i tog

Den nuværende internetdækning af jernbanen er ikke tilfredsstillende. Parterne [vil sikre danskerne ønsker således, at danskerne sikres](#) god internetdækning i alle tog på hele statens jernbanet [med henblik på, at passagererne bl.a. skal kunne anvende toget som en fuld funktionsdygtig arbejdsplads.](#)

Parterne er derfor meget opmærksomme på, om teleselskaberne leverer en tilstrækkelig internetdækning af jernbanen, herunder om de udnytter de muligheder som signalprojektets nye masteplaceringer giver. Parterne vil drøfte den rapport herom, som DSB og Banedanmark udarbejder sammen med Erhvervsstyrelsen, i [martsforåret](#) 2014.

Projekter til beslutning i 2024

Parterne er enige om, at der i 2024 træffes beslutning om følgende projekter:

- Ny bane Hovedgård-Aarhus (reserveret 3,3 mia. kr. ekskl. VVM-midler)
- Ny bane Aarhus-Galten-Silkeborg (inkl. VVM-midler)

Bilag I

Tabel 1: Anlægsoverslag inklusive anslået udmøntning over tid for Togfonden DK (2014 PL), afrundet beløb.

	Udgift (Mio. kr.)	Heraf reserve
Første pakke (-2019)		
VVM af Timemodel og Elektrificering	505	0
<u>VVM Hastighedsopgradering af regionalbaner</u>	<u>42</u>	<u>0</u>
VVM af ny bane til Billund	16	0
Ramme til godstrafik i Nordjylland	110	~~3537~~
Fly-over ved Ny Ellebjerg	350	~~113417~~
Anlæg af ny bane til Billund	734	245
Jernbanegodsterminal, Hirtshals Havn	23	8
Forundersøgelse Aarhus-Galten-Silkeborg	4	0
Analyse af fremme af gods på bane	2	0
I alt	1.78644	4016
Anden pakke (2020-2024)		
Timemodel:		
Ny bane over Vestfyn	4.799	1.600
Ny Vejle Fjord bro	4.212	1.404
Opgraderinger	1.815	605
Reservation til stationspulje	300	100
I alt	11.126	3.709
Elektrificering:		
Roskilde-Kalundborg	1.139	263
Fredericia-Aalborg	4.492	1.037
Aalborg-Frederikshavn	875	202
Vejle-Struer	1.470	339
Kørestrøm	615	142
I alt	8.591	1.9832
Øvrige projekter:		
Hastighedsopgradering af Vejle-Struer	~~292302~~	~~97101~~
Hastighedsopgradering af Esbjerg-Struer	~~107111~~	~~3637~~
Hastighedsopgradering af Skanderborg-Skjern	~~174180~~	~~5860~~
Hastighedsopgradering af Bramming-Tønder	~~8285~~	~~2728~~
Hastighedsopgradering af Holbæk-Kalundborg	~~8588~~	~~2829~~
Hastighedsopgradering af Køge Nord-Næstved	~~4446~~	~~1515~~
Hastighedsopgradering af Tinglev-Sønderborg	~~1415~~	5
Hastighedsopgradering af Struer-Thisted	~~9295~~	~~3132~~
Hastighedsopgradering af Aalborg-Frederikshavn	~~8184~~	~~2728~~
Hastighedsopgradering af Langå-Struer	~~116120~~	~~3940~~
Hastighedsopgradering af Hobro-Aalborg	108	36
Hastighedsopgradering af Østerport-Helsingør (Kystbanen)	~~110114~~	~~3738~~
Gødstrup St, ekstra spor	42	14
Herning-Holstebro, øget banekapacitet	50	147
Øget gennemsejlingshøjde på Vejle Fjord broen	76	25

I alt	1.473516	4.89505
Disponeret midler i alt	22.9767	6.568202
Tredje pakke (2024 -)		
Ny bane Hovedgaard-Aarhus	3.271	1.090
Togfonden DK, indtægter	28.500	
Udisponerede midler før reservationer	5.5243	
Udisponerede midler efter reservationer	2.2532	

Bilag II

Hele landet får glæde af Togfonden DK

Nedenfor er det tydeliggjort, hvordan projekterne i Togfonden DK kommer til at gavne alle regioner i Danmark.

Region Hovedstaden og Region Sjælland

Timemodelby: København. Byer med prioriterede korrespondancer til Timemodellen: Høje Tåstrup, Roskilde, Holbæk, Kalundborg, Køge, Ringsted, Sorø, Slagelse, Korsør, Næstved, Vordingborg og Nykøbing F.

Sjælland får glæde af allerede besluttede projekter som den ny bane København-Ringsted og forbedringer af jernbanelinjerne mod både Holbæk og Femern.

Derudover vil der med Togfonden DK blive elektrificeret fra Roskilde til Kalundborg.

Ligeledes indgår tre regionale hastighedsopgraderinger i Region Sjælland i Togfonden DK. Næmlig hastighedsopgradering mellem Østerport og Helsingør, mellem Holbæk og Kalundborg samt mellem Køge og Næstved. Det vil give store regionale rejsetidsbesparelser ud over de markante rejsetidsreduktioner, som Timemodellen medfører.

Dertil kommer at der etableres en fly-over ved Ny Ellebjerg, som forbedrer trafikafviklingen til gavn for både gods- og passagertog.

Med de allerede besluttede projekter på Sjælland samt Togfonden DK inklusive de regionale hastighedsopgraderinger vil man fx fremover kunne komme fra København til Kalundborg på 48 minutter. Det tager i dag 1 time og 27 minutter.

Projekter
Elektrificering Roskilde- Kalundborg
Fly-over ved Ny Ellebjerg
Regional hastighedsopgradering Østerport-Helsingør
Regional hastighedsopgradering Holbæk-Kalundborg
Regional hastighedsopgradering Køge-Næstved

Region Syddanmark

Timemodelbyer: Kolding, Vejle, Fredericia, Esbjerg og Odense. Byer med prioriterede korrespondancer til Timemodellen: Nyborg, Svendborg, Middelfart, Vejen, Bramming, Varde, Ribe, Tønder, Vojens, Rødekro og Sønderborg.

Region Syddanmark får stor glæde af investeringerne i Togfonden DK. For det første anlægges nye højhastighedsbaner over Vestfyn og over Vejle Fjord. Desuden elektrificeres jernbanen mellem Fredericia-Aalborg og mellem Vejle og Struer.

Derudover sikres der hastighedsopgraderinger af banen mellem Fredericia og Vejle og fra Vejle til Hasselager. Og der skal også gennemføres regionale hastighedsopgraderinger mellem Bramming og Tønder, Tinglev-Sønderborg, Vejle-Struer og fra Esbjerg til Struer. Det vil give store regionale rejsetidsbesparelser ud over de markante rejsetidsreduktioner, som Timemodellen medfører. Endelig vil det blive anlagt en bane fra Jelling til Billund, som sikrer banebetjening af Billund Lufthavn.

Med projekterne i Togfonden DK inklusive de regionale hastighedsopgraderinger vil man fx fremover kunne komme fra København til Tønder på 3 timer og 14 minutter og dermed spare 49 minutter sammenlignet med rejsetiden i dag.

Projekter i Region Syd
Ny bane over Vestfyn
Ny bane over Vejle Fjord
Elektrificering Fredericia-Aalborg
Elektrificering Vejle-Struer (VVM og reservering af midler)
Forøgelse af gennemsejlingshøjde ved Vejle Fjord broen
Opgradering Fredericia-Vejle
Opgradering Vejle-Horsens-Hovedgård
Banebetjening Billund Lufthavn, VVM og anlæg
Regional hastighedsopgradering Bramming-Tønder
Regional hastighedsopgradering Tinglev-Sønderborg
Regional hastighedsopgradering Vejle-Struer
Regional hastighedsopgradering Esbjerg-Struer

Region Midtjylland

Timemodelbyer: Horsens, Aarhus og Randers. Byer med prioriterede korrespondancer til Timemodellen: Brande, Herning, Skjern, Ringkøbing, Holstebro, Silkeborg, Skanderborg, Viborg og Skive og Struer.

Region Midtjylland får stor gavn af projekterne i Togfonden DK. For det første skal det etableres en helt ny højhastighedsbane mellem Hovedgård og Hasselager, ligesom der skal elektrificeres mellem Fredericia-Aalborg og mellem Vejle-Struer.

Desuden hastighedsopgraderes banen mellem Aarhus og Hobro samt Vejle-Horsens-Hovedgård. Og der skal også laves regionale hastighedsopgraderinger på strækningerne Langå-Struer, Esbjerg-Struer, Skanderborg-Skjern og Vejle-Struer. Det vil give store regionale rejsetidsbesparelser ud over de markante rejsetidsreduktioner, som Timemodellen medfører.

I Midtjylland etableres der også ekstra spor ved Gødstrup station ligesom banekapaciteten mellem Herning og Holstebro øges.

Med projekterne i Togfonden DK inklusive de regionale hastighedsopgraderinger vil man fremover kunne opnå markante rejsetidsgevinster og man vil eksempelvis kunne komme fra København til

Herning på 2 timer og 23 minutter og dermed reducere rejsetiden med 48 minutter sammenlignet med i dag.

Projekt
Ny bane Hovedgaard-Hasselager
Elektrificering Fredericia-Aalborg
Elektrificering Vejle-Struer (VVM og reservering af midler)
Ekstra spor ved Gødstrup station
Øget banekapacitet mellem Herning og Holstebro
Opgradering Aarhus H
Opgradering Aarhus-Hobro
Opgradering Vejle-Horsens-Hovedgård
Regional hastighedsopgradering Langå-Struer
Regional hastighedsopgradering Esbjerg-Struer
Regional hastighedsopgradering Skanderborg-Skjern
Regional hastighedsopgradering Vejle-Struer

Region Nordjylland

Timemodellby: Aalborg. Byer med prioriterede korrespondancer til Timemodellen: Hobro, Brønderslev, Hjørring, Frederikshavn og Thisted.

Togfonden vil medføre store projekter i Nordjylland.

For det første elektrificeres hele strækningen fra Fredericia over Aalborg til Frederikshavn. Det betyder, at de moderne, klimavenlige el-tog kan køre hele vejen fra Frederikshavn til København.

Desuden hastighedsopgraderes banen mellem Aarhus og Aalborg. Også regionalbanerne mellem Aalborg-Frederikshavn samt Struer-Thisted hastighedsopgraderes. Det vil give store regionale rejsetidsbesparelser ud over de markante rejsetidsreduktioner, som Timemodellen medfører.

Dertil kommer at der etableres nyt rangerområde og spor på Hirtshals havn der vil gøre det muligt at overflytte en del af dette gods til jernbanen.

Endelig er investeres der i en forbedring af banekapaciteten til Nordjylland til gavn for både passagerne, som kan få en forbedret betjening, samt godtrafikken fra Hirtshals havn.

Med projekterne i Togfonden DK inklusive de regionale hastighedsopgraderinger vil man fremover kunne forkorte rejsetiden markant. Eksempelvis vil man kunne komme fra Thisted og hele vejen til København på 3 timer og 36 minutter. I dag tager det 5 timer og 38 minutter og man sparer derfor hele 2 timer og 2 minutter.

Projekt
Opgradering Aarhus-Hobro
Opgradering Hobro-Aalborg
Jernbanegods på Hirtshals Havn

Elektrificering Fredericia-Aalborg
Elektrificering Aalborg-Frederikshavn
Forbedring af gods- og persontogkapacitet i Nordjylland
Regional hastighedsopgradering Aalborg-Frederikshavn
Regional hastighedsopgradering Struer-Thisted